

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України

з питань гуманітарної та інформаційної політики

(засідання Комітету відбувається у режимі відеоконференції)

31 березня 2021 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, кворум є. Дякую всім, що приєдналися, знайшли час. Оголошую засідання нашого комітету від 31 березня відкритим.

У нас на порядку денному фактично одне питання головне – це про звіт Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення за 2020 рік. Звіт поданий до комітету своєчасно, згідно з процедурою.

У нас мають бути, я повідомляю і бачу, що є пан Тарас Шевченко – заступник Міністра культури та інформаційної політики; пані Ольга Герасим'юк – голова Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення; пані Світлана Остапа – голова Наглядової ради Національної суспільної телерадіокомпанії України; пан Ігор Яремчук – член Рахункової палати; члени Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення: пан Валентин Коваль, пан Олег Черниш, пані Тетяна Руденко, пані Олена Ніцко, пан Олександр Ільяшенко, пан Юрій Зіневич, а також пан Сергій Кучерук – керівник апарату Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення і пані Ганна Літвіщенко – начальник юридичного управління Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Власне, звіт всім був наданий Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення. Я сподіваюся, що всі з ним могли ознайомитися. Тим не менше, ми ж зібралися для того, щоб його, власне, обговорити, поставити питання до керівництва і членів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. Тому давайте і розпочнемо.

Пані Ольга Герасим'юк, чи вона є?

СУШКО П.М. Перепрошую. А порядок денний голосували чи ні?

ПОТУРАЄВ М.Р. Павле Миколайовичу, у нас сьогодні про звіт Національної ради. Підтримую, давайте проголосуємо.

Колеги, у нас в порядку денному перше питання – про звіт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Друге питання. Ми ж вирішили про слухання. Це питання вирішено.

Є якісь пропозиції щось додатково розглянути?

КРАВЧУК Є.М. Якщо можна, Микито Руслановичу, в мене є пропозиція. Вона швидше робочого характеру, щоб були колеги в курсі. І ми б могли 14 квітня, коли в нас буде найближчий комітет, прийняти рішення, щоб зробити при підкомітеті з інформаційної політики робочу групу по доопрацюванню законопроекту 2576. Це, пам'ятаєте, ми рік тому ще схвалили про суспільне зміни, великий закон. І ми так бачимо, що ми десь навесні будемо рухатися до його прийняття у першому читанні.

Наглядова рада змінилася, скоро будуть вибори правління, і відповідно можна буде вже з новими колегами доопрацювати його і мати розуміння, що ми змінюємо до другого читання.

ПОТУРАЄВ М.Р. У мене немає ніяких заперечень.

КРАВЧУК Є.М. До речі, я бачу, Світлана є також. Наскільки я знаю, навіть вже є кандидатури, щоб увійшли від суспільного.

ОСТАПА С.В. В робочу групу, так, і від правління, і від наглядової ради.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре.

Отже, колеги, тоді давайте проголосуємо за порядок денний. Будь ласка, хто за такий порядок денний, який запропонований?

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу. Бачу.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

РЯБУХА Т.В. Рябуха – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Проти? Утрималися? Рішення прийнято. Дякую, колеги.

Переходимо до розгляду звіту, колеги. Чи є у нас пані Герасим'юк на зв'язку?

КРАВЧУК Є.М. Є цілий склад Нацради. В них тут багато людей.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тоді, можливо, хтось з шановних наших колег - членів Національної ради, хто нам доповість по звіту? Чи ви нас чуєте, колеги?

КОВАЛЬ В.Ю. Чуємо. Готові з вами розмовляти.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги.

Тоді, колеги, ваш звіт, вам слово.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. Колеги, доброго дня від нас усіх. Ми сьогодні вперше зібралися в нашій залі ось в такому повному складі. Ми з червня, здається, не збиралися, тому що Національна рада працює, як і всі, в умовах пандемії у спеціальному режимі, так би мовити. І сьогодні повний склад тут. Ви перелічили усіх, пане Микито. Але ще є з нами Максим Онопрієнко, який минулого разу не мав долучитися, бо був у відпустці, а сьогодні він тут є.

Ми сподіваємося, що всі ознайомилися з нашим звітом, отримали інфографіку додатково до цього звіту. Ми свій звіт подали вчасно. Він написаний відповідно до законодавства, дотримано усіх вимог і до структури, і до наповнення. Сподіваюся, ви мали можливість з ним ознайомитися. І я коротко, напевне, все ж таки зроблю такий вступ до нашої розмови, якщо час буде дозволяти, безперечно.

Отже, 2020 рік, ми сьогодні з вами говоримо про нашу діяльність у 2020 році, він змінив реальність всієї планети і, безперечно, Національної ради, всіх державних органів, і комерційні структури, бізнес, митці шукали шляхи, як відновити роботу, як найкраще виконати свої завдання у цих складних умовах. Тому насамперед ми в цьому році визначилися із тим, як маємо працювати в умовах карантину. Ми внесли зміни до свого регламенту і деякі інші документи також мають певні зміни, і керувалися новими законодавчими нормами, дякуємо вам за те, що ви їх проголосували, які були ухвалені в терміновому порядку.

Які зміни в роботі через пандемію? Ознайомлю вас і нас усіх. Перше, що ми зробили, це провели таку роботу по організації засідань Національної ради

онлайн. І ми попросили ліцензіатів письмово інформувати в разі, якщо вони в цей час, а дуже багато саме так відчують, відчують неможливість виконувати ліцензійні умови в цьому обсязі, щоб ліцензіати мали право звернутися до нас з цим. Ми це зробили, ідучи назустріч ліцензіатам, щоб їм допомогти справитися з цими обставинами.

З 16 липня 2020 року, коли набув чинності Закон 692 про внесення змін до деяких законодавчих актів, так званий, про креативні індустрії, регулятор почав ухвалювати рішення про відступи від умов ліцензії, і ці зміни в основному стосуються виконання умов програмної концепції та інших умов ліцензії, технічних, таких як потужність передавача, докладні характеристики каналів мовлення. І досі ми це робимо, даємо такі дозволи. Єдине, чого ми точно не дозволяємо, це тимчасово припиняти повністю мовлення. Але всі ліцензіати поінформовані про те, що після того, як будуть скасовані карантинні обмеження, всі повинні суворо повернутися до умов ліцензії, як вони були до того.

Про позитивну практику, бо кризовий період, він дав нам можливість створити певні позитиви в нашій роботі. Коли у багатьох компаній виникли фінансові, організаційно-виробничі труднощі, про що говорили і малі, і великі мовники, Національна рада започаткувала проект Media Change Ukraine. Це така всеукраїнська платформа обміну телевізійним контентом. Пан Онопрієнко ним опікується, веде його. І якраз в минулому році, якщо я не помиляюся, до цієї платформи долучилися 130 телеканалів і продакшнів з усієї країни. Усі вони дістали можливість одержати контент колег, поділитися своїм продуктом на безоплатній основі за умови, що цей продукт не буде комерційним. І в рамках цього проекту тільки за липень-серпень 2020 року ми провели 5 медіа-тренінгів для працівників регіональних телекомпаній, де 180 представників ТРО взяли участь. Ці тренінги були проведені відомими фахівцями медійної сфери. Вони отримали позитивну оцінку медіаспільноти. Дуже ентузіастично підключалися регіональні мовники, наші колеги, наші представники в регіонах всіляко сприяли цій роботі. І ми як члени Європейської платформи регуляторів, Україна входить в EPRA, були раді дізнатися, що на такому рівні ця європейська платформа

високо оцінила цю ініціативу. Ми ділилися досвідом з європейцями і це було відзначено.

Певні досягнення у цей період також були, тому що обмеження дали поштовх до активного використання новітніх форматів взаємодії як на національному, так і на міжнародному рівні. Члени Нацради і працівники регулятора, апарат, як ніколи раніше, надзвичайно активно залучені до величезної кількості обговорень, нарад, семінарів, форумів у віддаленому форматі. Це позитивно впливає на розширення обізнаності для професійного рівня, участі в багатьох процесах медійної сфери. І цей період дав можливість справді значно посилити професійний потенціал.

Я хочу зараз зупинитися на темі конкурсів на частоти. Ця тема цікавить багатьох: ринок, політиків, нас також. Тому що пандемія стала на перешкоді багатьох процесів розвитку цієї сфери. Це стосується зокрема розбудови, розширення мережі каналів мовлення, насамперед впровадження цифрового телебачення та освоєння FM-частот. У 2020 році ми не могли і не можемо далі проводити конкурси на мовлення, оскільки законодавство передбачає певні процедури, які можна удосконалити на вимогу часу, лише змінивши законодавчі норми. І тут я так акуратно натякаю на законопроект 4107, який очікується нами з великим інтересом, оскільки саме він дозволить нам зрушити з місця.

Незважаючи на ці обставини, все ж таки регулятор замовив у ДП "Український державний центр радіочастот" 40 висновків для створення нових телерадіоканалів. І отримали ми від них 487 висновків щодо можливості і умов користування радіочастотним ресурсом України. Вони будуть використані для перепланування та розширення діючих мультиплексів, для розбудови МХ-6, для організації місцевого цифрового наземного телемовлення, для звукового мовлення і таке інше. Отже, в 2020 році сформувався такий частотний резерв, у якому 134 FM-частоти, 46 частотних присвоєнь для місцевого цифрового телевізійного мовлення у DVB-T2, 188 місць у 132 населених пунктах в мультиплексі МХ-5 для регіонального та місцевого мовлення.

Тут хочу сказати, що деякі наші опоненти закидають нам, що минулого року Нацрада не хотіла нібито проводити конкурси. Ці звинувачення суперечать здоровому глузду, бо регулятор може діяти, лише дотримуючись законодавства, навіть у тому разі, коли є велика суспільна необхідність, а вона є. Діючи всупереч закону, не дотримуючись процедур, ми відразу ж отримуємо звинувачення в узурпації влади, перевищення повноважень, і в цьому випадку вони би мали під собою ґрунт, тому ми діємо, колеги, як завжди – у межах закону.

Після скасування карантинних заходів чи внесення відповідних змін у Закон про телебачення та радіомовлення, чи ухвалення нового закону про медіа, який ми чекаємо-не дочекаємося, і дуже боремося за нього разом з колегами-депутатами, ми сподіваємося, що після всіх цих речей, які відбудуться, регулятор негайно відновить проведення конкурсів.

Наразі ж можемо констатувати, що через неможливість проводити конкурси заморожено і останній етап процесу переходу на цифрові стандарти мовлення регіональними і місцевими компаніями. Це я до глави про цифрове мовлення зараз, колеги, переходжу. Загалом прораховано для 46 населених пунктів канали, у яких ще ведуть мовлення аналогове 35 телерадіоорганізацій. До речі, сьогодні 31 березня і визначено цю дату як дату завершення аналогового мовлення, кінцевий термін, що, звичайно, неможливо. І очевидно, що ми будемо і далі мовити в аналозі до певних рішень. Власне кажучи, так було і в минулому році, коли спершу було визначено 31 грудня 2019 року, після чого не було жодних рішень, і тому ми продовжували роботу в аналозі до вересня, здається. Отже, зараз спостерігаємо аналогічну ситуацію, колеги, от саме сьогодні, 31 березня, звертаю увагу на це.

Також 13 телекомпаній, колеги, через тривалий період і непроведення конкурсів змушені були припинити свою діяльність. Це дуже прикро.

А от 16 березня, нещодавно, набули чинності зміни до Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору, і ці зміни передбачають процедуру переходу місцевих аналогових мовників на цифровий стандарт через

переоформлення ліцензій, тобто без проведення конкурсу, що пришвидшить процес переходу на цифрове мовлення. Важливо врахувати, що це рішення про внесення змін до плану розвитку регулятор ухвалив ще 23 грудня 2020 року. І понад два місяці тривала державна реєстрація цього документу в Міністерстві юстиції. Втім і нині Національна рада не може розпочати процедуру переоформлення місцевим мовникам ліцензій аналогового мовлення на цифрове, оскільки план розвитку передбачає також зміни до методики нарахування ліцензійних зборів, яку має затвердити своєю постановою Кабмін. Зволікання щодо затвердження змін до методики не дає змоги регулятору розпочати таке переоформлення негайно. Щоб розширити покриття території країни цифрою, регулятор робить усе, що від нього залежить. Наприклад, ми ухвалили рішення про створення цифрових каналів для місцевого мовлення, розбудову яких здійснюватиме майже в усіх місцях державний Концерн радіомовлення, радіозв'язку та телебачення.

Для того, щоб усунути "білі плями" в покритті, відповідно до плану розширення в першому мультиплексі прораховано 47 додаткових передавальних станцій у мережі товариства "Зеонбуд". На кінець звітнього року було встановлено 7 додаткових передавачів в Одеській області, 13 додаткових – у Волинській, Закарпатській, Івано-Франківській, Луганській. Ще з одним виникли технічні труднощі наразі. Ще 26 додаткових передавачів, товариство "Зеонбуд" листом гарантувало, що вони будуть запуснені після внесення відповідних змін до ... *(нерозбірливо)*, до ліцензії та укладання додаткових угод між тим провайдером та мовниками мережі першого мультиплексу.

Концерн РРТ – державний концерн – провів підготовчу роботу щодо створення цифрової багатоканальної телемережі МХ-7. Рішення щодо цього було ухвалено Національною радою у грудні 2019 року. Однак погіршилася економічна ситуація, були кризові явища потім через пандемію, в 2020 році концерн не зміг розпочати закупівлю обладнання і почати будівництво мережі. За даними Концерну РРТ, ми цікавимося цим, цю роботу заплановано на цей рік, який ми вже розпочали.

Національна рада також отримала погодження від оператора телекомунікацій мультиплексу МХ-6 ТОВ "ТРК "Етер" на зміну стандарту і розбудову мультиплексу у стандарті DVB-T2, а УДЦР прорахували нам канали для цієї мережі – 166 каналів, і нові прораховані в діапазоні, не буду вас цифрами завантажувати, але прораховані нові у мережах 1-й , 2-й , 3-й, 5-й мультиплекс (223 канали). Проте, знову ж таки, введення в дію МХ-6 у стандарті DVB-T2 можливе лише після переналаштування загальнонаціональних мультиплексів 1-го, 2-го, 3-го та 5-го у зазначеній смузі радіочастот і після повного вимкнення аналогового мовлення в Україні.

Тепер про перевірки – це друга важлива функція, яка практично була на довгий час паралізована: проведення перевірок ліцензіатів. Через уведення карантинних заходів значний час регулятор не мав змоги проводити перевірки ліцензіатів і відтак не міг реагувати на виявлені порушення.

Після того як Закон про креативні індустрії набув чинності – це 16 липня минулого року, після державної реєстрації змін до Інструкції про порядок здійснення перевірок телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги, офіційно ми дістали його 30 жовтня 2020 року, вже фактично наприкінці року. Національна рада отримала змогу не лише фіксувати порушення, призначати виїзні перевірки і чекати, коли закінчиться карантин, а й проводити безвиїзні перевірки та застосовувати санкції до порушників. До речі, щодо цього було багато також перешкод на цьому шляху, але ми перемогли, так би мовити, дістали цю можливість.

Загалом, упродовж року ми провели 84 планових і 131 позапланову перевірку. У підсумку виявили порушення умов ліцензій і вимог чинного законодавства в діяльності 82 ліцензіатів. До 58 з них застосовано санкцію "оголошення попередження", до 10 – штрафи, до 2 – звернення до суду про анулювання ліцензії.

Тепер про вибори. Велику наглядову роботу ми провели минулого року щодо дотримання мовниками вимог виборчого законодавства під час місцевих виборів. Було створено робочу групу, яка ретельно опрацювала моніторинги усіх

ефірів, скарги і звернення суб'єктів виборчого процесу. У засіданнях цієї групи брали участь представники ЦВК, НАЗК, Офісу Ради Європи в Україні, міжнародні спостережні місії, вітчизняні громадські організації були.

Колеги, оскільки Виборчий кодекс, який був ухвалений наприкінці 2019 року, майже не змінив ролі і можливостей впливу Національної ради на ці процеси і не передбачив відповідальності медіа за порушення, Національна рада могла лише фіксувати порушення так, як ми це робимо уже впродовж не одного року, Національна рада могла фіксувати і інформувати про них ЦВК і вказувати на них самим мовникам, але застосовувати санкції ми не могли.

Проте цього року ми вперше, і про це, як то кажуть, дуже довго говорили в певних колах, вперше регулятор зміг використав своє право на притягнення мовників, що порушували вимоги Виборчого кодексу, до відповідальності. Протестували цей шлях. У стислий термін проведено 32 позапланові перевірки телерадіокомпаній і складено 56 адміністративних протоколів. Це вперше! Тому що раніше всі запевняли, що це неможливо скласти адміністративний протокол про певні отакі порушення. Наскільки ми пам'ятаємо, тільки, здається, Міністерство внутрішніх справ якось цю процедуру починало, а більше ніхто. Ми це змогли зробити. І всі ці протоколи були передані на розгляд судових інстанцій. Є низка рішень судів, якими визнано правопорушення.

Загалом аналіз заходів реагування на порушень свідчить, що нині у вітчизняному правовому полі не існує дієвих методів запобігання порушенням виборчого законодавства аудіовізуальними медіа. Так само немає ефективного механізму контролю за поширенням незбалансованої замовної інформації, що ми називаємо її "джинсою". І фактично неможливо проведення в Україні чесної правдивої і збалансованої виборчої кампанії. Звіт про всі наші висновки, про весь наш аналіз під час місцевих виборів можна подивитися на сайті Національної ради, і ми також надіслали його до парламенту.

Ще одна важлива тема: мовні квоти. Це тема, яка політизується. Ми вистояли в цій ситуації. І хочу вам доповісти, що за час набуття вимог законодавства щодо використання телерадіокомпаніями державної мови

ситуація значно покращилась. Про це свідчать моніторинги ефірів мовників, стан про яких постійно висвітлюється на сайті Національної ради. Там є спеціальна рубрика, ми щоразу про це говоримо перед початком засідань, доповідаємо всім, щоб інформацію брали з перших вуст, а не так як це спостерігається під час цього року політичного.

Упродовж 2020 року ми провели 5 тижневих моніторингів телевізійних програм і постійно проводили моніторинги радіостанцій. Порушень, які б свідчили про невиконання законодавчих норм у телевізійному мовленні зафіксовано не було. У телевізійному мовленні зафіксовано не було! Треба врахувати, що норми закону щодо телебачення і радіо різняться. Щодо радіомовників було ухвалено 3 рішення про порушення, а саме невиконання обсягу україномовних пісень у певному відрізку часу, що становив менше ніж 35%. До ліцензіатів порушників було застосовано санкцію "стягнення штрафу".

Наприкінці року, про який ми звітуємо перед вами, Національна рада підписала Меморандум про співпрацю з Уповноваженим із захисту державної мови. Цей меморандум і ця співпраця спрямовані на посилення державотворчих і консолідаційних функцій української мови. Наразі ми завершуємо роботу над Порядком взаємодії цих двох інституцій, і вона створюється відповідно до частини другої статті 53 Закону "Про забезпечення функціонування української мови як державної".

В фокусі нашої уваги було суспільне мовлення. Ми провели величезну організаційну роботу щодо обрання нового складу Наглядової ради суспільного мовника. Торік ми почали процедуру оновлення цього наглядового органу. Через локдаун змушені були деякі процеси перенести, але в результаті уже ухвалено рішення, яким затверджено оновлений склад Наглядової ради. Наразі до нього входять 7 представників від парламентських фракцій і груп, 8 – від громадських об'єднань і асоціацій. Оновлений склад уже працює, обрано голову і секретаря. Останній акорд ми планували на 23 березня, але на конференції, де мали обрати ще одного представника, це від сфери фізичного виховання і спорту, але зараз ми перенесли в зв'язку з оголошенням обмежень натепер. Таким чином

Наглядова рада зараз, коли ми це дооберем цього колег, буде складатися із 16 осіб.

В 2020 році Національна суспільна телерадіокомпанія України освоїла 83 FM-частоти, які отримали на наших конкурсах. Це забезпечило суттєву розбудову трьох мереж радіо – "Українського радіо", Радіо Промінь" і "Радіо культура". Також було збільшено потужність 15-ти передавачів, що розширило територію покриття сигналом. Своєю чергою це призвело до збільшення кількості слухачів суспільного радіо і значного зростання рейтингів. Робота щодо подальшого розширення мереж радіомовлення трьох програм суспільного мовника продовжиться після відновлення можливості проводити конкурси.

Знову ж таки про конкурси. Наразі НСТУ є найактивнішим мовником на територіях із особливим режимом мовлення. А ці території також у важливому фокусі нашої уваги: мовлення українських теле- і радіоканалів на території проведення ООС і на окупованій території Донецької і Луганської областей, анексований Крим і далі для нас пріоритетний.

Важливо розуміти, що ця робота проводиться у тісній співпраці з іншими державними органами, які забезпечують розбудову інфраструктури. І торік було внесено зміни до порядку видачі та анулювання дозволу на тимчасове мовлення, що дало змогу спростити процедуру продовження строку дії цих дозволів на наступний період. Загалом за цією моделлю нині залучено 390 частотних присвоєнь і виділено фактично увесь можливий частотний ресурс цих регіонів.

Прикро, але мушу сказати, що через кризу і ускладнені фінансові обставини окремих мовників спостерігалось тенденція відмови деяких ліцензіатів від дозволів на тимчасове мовлення. Але в 2020 році було ввімкнено 8 передавачів, отриманих за сприяння USAID для створення мультиплексів в окремих населених пунктах Донецької, Луганської та Херсонської областей. Також розпочали процедуру перенесення до нової 150-метрової вежі в Комишувасі Луганської області передавачів цифрових загальнонаціональних мультиплексів 1-го, 2-го, 3-го та 5-го із пошкодженої вежі в Попасній. Після

того як вона запрацює – це має відбутися цього року – мешканці області зможуть переглядати 30 телепрограм у цифровій якості.

І спільна робота з вами, колеги, над новим законопроектом по медіа. Ми послідовно відстоюємо позицію про необхідність ухвалення нового закону. Цей закон вирішить дуже багато тих проблем, з якими ми сьогодні дуже часто стикаємося особливо в умовах інформаційної війни. І Національна рада активно залучена до робочої групи в підкомітеті. На жаль, цей процес затягується, регулятор і далі змушений діяти в умовах застарілого медійного законодавства, яке не дає нам дієвих важелів впливу на порушення мовниками журналістських стандартів, поширення фейків, мови ворожнечі, пропаганди країни-агресора – це дуже непростий процес. Особливо відстоювати їх у судах при наявності такого закону, який в руки не дає механізмів.

Зважаючи на дедалі більше поширення дезінформації і фейків ми все ж започаткували спільну роботу з громадською організацією проект "StopFake" і підписали меморандум про співпрацю з ними. Висновки, які роблять експерти зі "StopFake" оприлюднюються на нашому офіційному сайті, ми їх обговорюємо, ми поширюємо про це знання, тобто долучаємося до процесу медіаосвіти.

Загалом члени Національної ради, керівники структурних підрозділів беруть участь фактично у всіх заходах, що організовуються громадськими організаціями, Радою Європи. У нас дуже тісні стосунки з громадськістю, з нашими європейськими колегами, з комітетом для обговорення нового Закону про медіа. Ми подаємо свої пропозиції, уточнюємо, роз'яснюємо, агітуємо, роз'яснюємо пропозиції індустрії. І ми переконані, що без нових законодавчих норм сподіватися на ефективне регулювання медіасфери безперспективно. Ми спізнюємося, колеги, війна триває і наростає.

Міжнародна співпраця наша, ми нею пишаємося. Традиційно ми проводимо активну роботу з галузевими комітетами Ради Європи. Я як голова Національної ради представляю від імені регулятора Україну у Постійному комітеті інформаційного суспільства, де ми виробляємо документи, які стандартизують стосунки в медіапросторі. Національна рада працює з структурами

Європейського Союзу, регуляторними платформами й іншими міжнародними дискусійними майданчиками, що діють у сфері медіа.

Все це можна бачити на нашому сайті. Ми постійно інформуємо про участь у заходах, про формуванні стандартів Ради Європи. Ми сприяємо всіляко поширенню цих документів серед колег в інших державних структурах, залучили їх, зараз уже маємо відгук хороший. Раніше всі наші спроби сприймалися як щось таке нове і дивне, але зараз уже робота пішла.

Отже, колеги, це те, про що ми хотіли розказати, у звіті про це написано детальніше, в інформаційній графіці можна порівняти здобутки і ті ризики, і те, що я тут описала коротко.

В пріоритеті завдання для наступного періоду у нас також тут зафіксовані, не буду зараз на них зупинятися, бо це питання наступного року. На цьому, колеги, напевно, завершу представлення нашого звіту. Ми готові тут усі до запитань. Будь ласка.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ольго Володимирівно.

ЛЕРОС Г.Б. Микито Руслановичу, можна? У мене є запитання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, будь ласка, колеги, зараз перейдемо до запитань.

КРАВЧУК Є.М. У мене також.

ПОТУРАЄВ М.Р. У мене є така пропозиція, колеги, оскільки ми запросили до нашого комітету пана Ігоря Яремчука, були певні зауваження до діяльності Національної ради з боку Рахункової палати. Якщо Ігор Миколайович зараз на зв'язку, я проси би його коротко викласти по суті цих зауважень. І Національна рада потім відповість нам на ті питання, які будуть, якщо вони будуть. Бо

насправді ми отримали також пояснення, сподіваюся, з ними всі змогли ознайомитися завчасно.

Тим не менше, Ігорю Миколайовичу, якщо ви на зв'язку, будь ласка.

ЯРЕМЧУК І.М. Дякую, шановний Микито Руслановичу, да, я на зв'язку. Я готовий доповісти. Буквально, я так розумію, що для того, щоб не затримувати шановних народних депутатів, колег, я дуже-дуже коротко розкажу про підсумки роботи аудиту ефективності, який проводила Рахункова палата за 2018-й - 9 місяців 2020 року.

Головними із, скажімо так, негативних факторів, які можна відмітити, це те, що існує неефективне планування, це те, що існує, і ми констатували, непродуктивно використано 96 мільйонів 517 тисяч, які були виділені, передбачені бюджетом для створення в автоматизованому режимі можливості фіксування та аналізу аудіо, відеоінформації. Таку систему Національна рада не створила, і ми це констатуємо як факт його не створення. Разом з тим є порушення фінансової дисципліни при проведенні публічних закупівель.

І є щодо функціоналу, ми звернули увагу Національної ради з наступного питання: запровадження офіційного моніторингу телерадіопрограм. В звітних документах Національної ради існує наступна інформація: за перше півріччя, наприклад, це 2018 рік, за перше півріччя серед 26-и загальнонаціональних телерадіомовників здійснено моніторинг протягом 2912 годин. Друге півріччя з 27-и загальнонаціональних телерадіомовників проведено моніторинг 2835 годин. Тобто, якщо це перекладати на звичайну дні, то це протягом півроку цілих чотири з половиною дня або чотири дня проводився моніторинг. І це повторюється в 2019 році.

Тобто ми хочемо сказати, що одну із головних функцій, яка є, передбачена Національній раді, вона не виконується.

Разом з тим, що стосується, як сказала пані Ольга Герасим'юк, що стосується надходжень за видачу ліцензій. Планування і виконання цього плану по надходженням. 2018 рік: план, який передбачила Національна рада,

19 мільйонів, надходження – 60. 2019 рік: план – 19 мільйонів, надходження – 60. 2020 рік: план – 20 мільйонів, надходження – 23 мільйона. Тобто неспівставні цифри між плануванням і дійсним отриманням видатків.

Разом з тим я хотів би ще наголосити на штрафах, які були отримані від неправомірної діяльності. У 2018 році штрафи щодо ненадання своєчасної інформації були отримані в сумі 167 з половиною тисяч гривень, штрафи за порушення законодавства – це за 2016-2018 роки – 1 мільйон 14 тисяч. В 2019 році аналогічні штрафи за неподання інформації були отримані в сумі 48 тисяч гривень, в порушення законодавства 87 тисяч гривень. Штрафи, які були накладені в 2020 році, вірніше за його 9 місяців, 60 тисяч гривень – це штрафи за неподання своєчасної інформації, і штраф у сумі 10 з половиною тисяч гривень – це кошти, які були отримані у вигляді штрафів за порушення в законодавстві.

Щодо фінансових підсумків – це головні цифри, які можна назвати і зараз озвучити. Всі питання були озвучені і всі проблемні питання, які були у нас при розгляді звіту, були озвучені на засіданні Рахункової палати, на якій були присутні представники Національної ради. За підсумками звіту з нашими матеріалами, які я вам зараз дуже-дуже коротко головні цифри, вони погодились.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ігор Миколайович.

Колеги з Національної ради, є бажання прокоментувати?

ЛЕРОС Г.Б. У мене запитання було.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пан Гео, одну хвилиночку.

Є бажання прокоментувати, колеги з Національної ради?

КОВАЛЬ В.Ю. Оскільки я був на тому засіданні Рахункової палати, на якому підбивалися підсумки цього аудиту ефективності, то маю сказати, що насправді те, як складений звіт Рахункової палати, воно відображає, напевно,

таку холодну, без розуміння, чому так відбувається просто в суспільстві, з цифрами, але за кожною цифрою стоять певні дії і певні наміри або певні застереження. Тому можу сказати, що те, що ми неефективно використали близько 96 мільйонів гривень, то якби ми їх використали ефективно з точки зору отих цифр, то ми би пішли на дуже велику кількість порушень, прийняли би обладнання, яке не відповідає нашим запитам, і погодилися би з тим, що роботи, які ми замовили, не виконані, але оплачені.

Тому ті 96 мільйонів, які зараз фігурують, як наша недоробота, насправді це результати нашої серйозної жорсткої позиції відносно постачальника цієї послуги, з яким ми перебуваємо паралельно у 5 кримінальних справах і у двох судових справах, і сподіваємося, що воно буде вирішено на нашу користь.

Що стосується планування. Ми не можемо планувати, скільки компаній разів помиляються в своєму ефірі, скільки штрафів ми їм виставимо. Ще більше ми не можемо планувати, чи сплатить ця компанія штраф або подасть до суду. Ви знаєте, ми зараз чекаємо двох штрафів, один на 4 мільйони, який був виписаний каналу "Інтер", один майже на півтора мільйона гривень, який був до каналу СТБ, але компанії з нами у суді. І ще безліч штрафів там на тисяч гривень з каналами групи "Новини". Тому неможливо планувати надходження до бюджету, інакше ми маємо як гаїшники просто виходити в останній день місяця і збирати гроші

Ця сама історія з плануванням видатків, наші плани і видатки стосовно решти речей, за які ми збираємо тут до державного бюджету кошти. Тому я саме про це хотів сказати, що ми погодилися з тим, що дійсно кошти, які держава виділила, вони були у тих розуміннях, в яких працюють контролюючі органи, вони, напевно, були б використані неефективно. Але, тим не менше, неефективне використання, воно навпаки, на нашу точку зору, виглядає як наше намагання все ж таки отримати працюючий центр моніторингу, а не просто виконати договір, який ми свого часу виклали на ProZorro в надії, що постачальник цих послуг буде надійною і нормальною компанією.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. Я хочу додати про штрафи.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. Стягнення штрафів, як сказав вже Валентин Коваль, не залежить від Національної ради, а залежить від судових рішень дуже часто, точніше, майже завжди, і він назвав великі цифри, які ми чекаємо. Ми їх чекаємо вже близько 3-4 роки від цих компаній. Це великі надходження мали б бути до бюджету. Рахункова палата це теж прекрасно знає. Ми все це пояснювали. І звичайно можна написати просто – не стягнули штрафи, а можна сказати так, як ми зараз вам, колеги, пояснювали.

Також хочу нагадати, що штрафи за неподання структури власності під час карантину були взагалі скасовані, і тому ми їх не отримували. Щодо оцієї страшної цифри 96 мільйона, я хочу сказати, що ця історія була відображена ще на минулому звіті нашому, Національної ради. Ми говорили про це. І коли я була призначена, наприклад, керівником регулятора, почала ретельно досліджувати обставини і подала до правоохоронних органів позови, про які Валентин уже сказав, тому що компанія, взявши фактично повну вартість Всі акти і договори підписував колишній голова Національної ради спочатку Артеменко, ще частину коштів підписала пані Уляна Фещук, котрих з нами зараз уже немає. Але ці речі чомусь і Рахунковою палатою, і деякими заполітизованими особами приписуються чинному складу, який якраз і бореться за те, щоб ми могли повернути державі тих сто мільйонів, через те, що ті гроші пішли, а моніторинговий центр не налагоджений і не відповідає тим параметрам, взагалі є підозра, що він і не запрацював би.

Тому це, ось, будь ласка, така відповідь. Крім того, ми надали свої пояснення до всього решти. Нас дуже здивувала і щойно сказана цифра про моніторинги, що нібито ми 4 дні моніторим. Це якась плутанина. Видно, члени Рахункової палати якось неточний термін використали, не ту методологію. Я не знаю, як вони поділили, що у нас моніторингу 4 доби на рік. Це просто

неймовірно те, що ми почули, це просто, ну, перепрошую, але це дуже неграмотна заява. Можливо, вони якось...

КОВАЛЬ В.Ю. *(Не чути)*В 2018 році ми моніторили 4 доби на рік. Це у 2019 більше, у 2020 році, там, більше 7 діб на рік. Я скажу, що взагалі у нас існує три типу моніторингів і в плановому моніторингу буквально дві у кожної ліцензії. Маємо ще два планові моніторинги щороку, які стосуються національного європейського продукту та дотримання мовних квот і квот-повідомлень про події в Криму і в зоні ООС. Решта моніторингів відбувається відповідно до якихось скарг або якихось повідомлень, або якихось запитів, і у нас немає плану моніторити в годинах або в добах. У нас є план контролю телерадіоінформаційного простору, який насправді виконується щороку, і ми жодного разу не звітували про те, що ми чогось не встигли. Єдине, з чим ми не встигаємо час від часу, це з перевітками. Але ви самі знаєте, що ковідні обмеження, вони припинили дуже багато процесів, які відбуваються у нас в Національній раді. І саме завдяки нашим рішенням ми зробили можливим за планові перевірки, які Ми зробили можливість наших ліцензіатів за межами Києва відвідувати Національної ради з офісів наших представників в областях. Тобто ми максимально інтенсифікували нашу роботу за умови дотримання всіх соціальних норм. Я скажу, ми вперше взагалі зібралися у одному приміщенні саме заради вас.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги.

Я думаю, що тут не місце для якихось там взаємних образ. Кожний виконує свою роботу.

ЯРЕМЧУК І.М. Микита Русланович, якщо дозволите, буквально одне слово.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, Ігор Миколайович.

ЯРЕМЧУК І.М. Дякую, Микита Русланович.

Я хочу вам сказати, що за кожну цифру, яку я озвучив, я за неї відповідаю, це по-перше. По-друге, всі матеріали, на яких ґрунтуються ці цифри, отримані від Національної ради. Тому, якщо будуть питання, я готовий їх показати і членам наглядової ради, і голові. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ігор Миколайович.

Ну, власне, на чому я хотів наголосити? Що це нормальний, колеги, робочий процес. Рахункова палата робить свою роботу, ви робите свою. Справа якраз в тому, щоб ми в рамках парламентського контролю отримували всю необхідну для прийняття того чи іншого рішення інформацію.

Рахункова розробила свій звіт, так, задіяв методологію, за якою вона працює, ви надали пояснення. Так що все, я вважаю, добре, і ще раз дякую і членам Рахункової палати, і Ігорю Миколайовичу за виконану працю. А вам за те, що ви надали нам змістовні відповіді на ті зауваження, які висловила Рахункова палата. До речі, я побачив, що по багатьом пунктам ви зазначили, що недоліки виправлені або в процесі виправлені. Так що це нормально і можна це тільки віти.

Колеги, будемо переходити до запитань від членів комітету. Я пам'ятаю, пан Гео Лерос хотів поставити запитання, пані Євгенія Кравчук після. Ну, в принципі, в порядку надходження пропозицій щодо запитань буду всім давати слово. Отже, пан Гео Лерос, будь ласка, ваше перше запитання. Потім Євгенія Кравчук.

ЛЕРОС Г.Б. Я хотів запитати стосовно... Ви зачепили таку тему, як про фейки. І ось мені дуже цікаво, коли я робив певні розслідування, які ґрунтуються виключно на аудіо, відеоматеріалах певних фігурантів, і представники влади в унісон кажуть, що це фейк. Де та середина, де та золота середина, яка відрізняє фейки і хто повинен це робити від аутентичного матеріалу, якщо весь матеріал у

розслідуванні ґрунтується виключно (виключно!) на аудіо, відеоматеріалах, на документах? Але найвище керівництво держави, я не буду по прізвищах, щоб не ображати колег, які представляють монобільшість... То ж мене цікавить питання: де та саме золота середина і хто повинен казати, чи є фейком, чи ні?

КОВАЛЬ В.Ю. Я відповім. Це питання досить складне, але скажу, що законодавчо немає жодної дефініції і жодних механізмів розрізнити, що є фейком і жодних механізмів, як цьому протистояти. Все це відбувається у нас на рівні таких польових досліджень і щоденної роботи. Іноді нам вдається довести реально, що медіа надали неправдиву інформацію. Так сталося з каналом "NewsOne", який надавав інформацію про засідання в Капітолії, про засідання якогось комітету американського, на якому критикували роботу Національного банку. Як потім з'ясувалося, що певні люди просто орендували маленьке приміщення у Капітолію, зустрілися там з якоюсь кількістю співробітників Апарату Капітолію, а в Україні подали цю інформацію, як те, що американські конгресмени критикували роботу Національного банку України. Ми це довели і компанія отримала за це санкції.

ЛЕРОС Г.Б. А як тут з Законом про медіа це регулювати?

КОВАЛЬ В.Ю. Ми плануємо, до речі, що автори Закону про медіа розроблять і механізми. Насправді, Національна рада, на жаль, на щастя для порушників, але на жаль для всіх нас, працює лише в межах закону. Якщо в законі знову не буде інформації про боротьбу із фейками як таке ганебне явище, але з цим ми не зможемо працювати.

Ми співпрацюємо з різними інститутами в Україні й інститутами громадянського суспільства, і експертами, коли нам потрібна якась експертна думка. Але ви розумієте, що навіть ситуація з експертами в Україні законодавчо не врегульована і будь-хто з може бути експертом, але ніхто в суді не може

бути експертом, бо для суду експерт – це людина, яка там буде наділена безліччю знань, повноважень і так далі. Це також вада законодавства

Дякую.

ЛЕРОС Г.Б. Дякую за відповідь.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я принагідно зазначу, колеги, що це ж питання намагалося свого часу, підійти до його вирішення Міністерство ще на чолі з паном Володимиром Бородянським. Ви пам'ятаєте, що це тоді викликало дуже жорстку дискусію, соціальну, я маю на увазі, закону, навіть проспект закону, можливого законопроекту про протидію дезінформації.

Що стосовно Закону про медіа, то я сподіваюсь, що це питання, яке слушно порушив пан Лерос, зможе бути вирішено повністю або хоча би частково завдяки створенню органу співрегуляції, який власне, як передбачено законопроектом про медіа, зможе приймати відповідні кодекси, в тому числі, можливо, і Кодекс про неправдиву інформацію. Ну, це вже справа фактично індустрії, яка буде входити в орган співрегулювання і буде сама для себе вирішувати, які кодекси приймати і що там писати.

Пані Євгенія Кравчук, будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Дякую.

Дозволю собі два запитання задати як голова підкомітету з питань інформаційної політики. Перше щодо "Зеонбуду", який отримав знову ліцензію, вірніше, продовжили ліцензію знову на новий термін. І якраз в контексті навіть не передавачів, а зміни модуляції, перше – це що стосується охоплення на тимчасово окупованій території і каналу "Дом", адже там потрібна модуляція четвірки.

І також протягом січня 2021 року "Зеонбуд" гарантував, що він подасть заявки про зміну модуляції сигналу загалом 256 на 64 оцих от UAM (як їх

правильно говорити, може, ви мені скажете). Але, тим не менше, це зрештою мало би покращити прийом цифрових програм глядачами. Це перше питання.

І друге. Ви зазначили про моніторинг каналів і радіостанцій. Чи правильно я зрозуміла, що мова йде про ефірні телеканали і радіостанції? Якщо так, то яким чином ви моніторите супутник і регіональні телеканали?

Дякую.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. "Зеонбуд", перше питання. Ну, ви можете відповісти, не тільки я одна.

Так, ми продовжили їм ліцензію. На той момент це гарантувало мовлення в країні, оскільки не продовження ліцензії "Зеонбуду" означало би вимкнення телебачення по всій державі. Не був готовий державний концерн підхопити - це раз.

По-друге, ухвалюючи це рішення, ми все ж таки домоглися від компанії, вони нам надали свій гарантійний лист, в якому обіцяли, а ми у рішенні своєму записали, що маємо право перевірити виконання цих обіцянок, обіцяли продемонструвати, що життєздатна система оповіщення по всій державі, яка належить зараз "Зеонбуду" фактично і юридично. Також обіцяли розширення модуляцій, що задовольняло бажання ринку і держави, для того щоб розширити мовлення, і забезпечити передавачами. Всі ці три обіцянки є в рішенні. І там є рядок, що в разі, коли Національна рада при перевірці визначить, що ці речі не виконані, вона має право скасувати своє рішення по ліцензії. Це я уточнюю про наше тодішнє засідання.

На нараді ми ухвалили (на минулому засіданні? Так), спільно із СБУ та РНБО це питання обговорювалося. Ми ухвалили рішення про перевірки, які будуть проведені з усіх тих трьох питань. І відповідно наша реакція буде по закінченню цих перевірок. Ми сьогодні відстоюємо необхідність розширення модуляції без додаткових змін, додаткових параметрів, які компанія здійснила вже фактично. І ми зараз будемо перевіряти. Компанія каже, що ці технологічні зміни нібито жодним чином не обмежують обіцяне розширення, але у нас є різні

з цього приводу думки. Тому наша перевірка, яка буде скоро проведена, першу з них після закінчення локдауну ми запланували, бо перевірка має бути виїзна, компанія, звичайно, заперечує.

Крім того я хочу сказати, що до цієї перевірки ми запросили долучитися співробітників, фахівців Служби безпеки України, Ради національної безпеки, УДЦР, Держспецзв'язку. І в такому складі ми хочемо фахово оцінити всі ці речі відповідно (і ДСНС також), тому що ми тут стоїмо на боці інтересів держави. Держава повинна отримати розширення мовлення, а також держава повинна знати, що система оповіщення готова до будь-яких обставин, які можуть скластися, щоб оповістити суспільство про небезпеку чи якісь інші речі. Ось це відповідь вам, будь ласка, на перше питання.

А друге...

КОВАЛЬ В.Ю. Друге питання: як ми можемо моніторити сьогодні? Скажу, що наша київська приймальна станція здатна приймати 54 існуючих на сьогодні ефірних телевізійних канали київські. Вона здатна приймати, тобто ті канали, які зараз дивлять в і в чотирьох "Зеонбуду", які не в Києві, ми тут приймаємо сигнал ..., що ми, на яких мовлять супутникові канали, це близько 140 каналів. Але треба розуміти, що ті, хто є на землі, вони дублюють ці канали супутника. Але ми можемо одночасно приймати і наземні ефірні канали, і супутникові.

До того ми постійно моніторимо понад 30 київських радіостанцій, FM-станцій, які записуються одночасно і постійно. Наші представники в регіонах також мають обладнання, яке вони використовують у випадках, коли ми проводимо або планові перевірки, або є якісь звернення громадян або державних органів, або під час виборчих кампаній, бо вони працюють над постійним моніторингом локальних станцій.

Інша справа, скільки ми можемо одночасно записувати і розшифровувати, але саме для цього й існує певний план в управлінні моніторингу і аналізу, в якому частина ресурсів відведена на постійні моніторинги, а частина саме

планується, коли ми проводимо моніторинги і пам'яті, і жалоби, коли ми моніторимо кількість національного або європейського продукту, коли ми моніторимо повні квоти або висвітлення подій в зоні ООС або в Криму. Але це дуже старе обладнання, якому вже понад 12 років, яке було передано нам ще за часів відсутності корупційних законодавчих норм Сьогодні ми не можемо звернутися до антикорупційного стандарту в індустрії про поновлення до цього обладнання саме тому, що ми на створення власного моніторингового центру, про який ми говорили буквально

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги... Ірина Констанкевич, бачу, так. Пані Ірина, будь ласка. Ірина Мирославівна Констанкевич.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Шановні колеги, у мене теж питання, яке стосується "Зеонбуду" і зокрема я би хотіла проговорити про ті обіцянки, які "Зеонбуд" давав і про їх виконання, тому що ми бачимо, що рівень виконання є дуже низький і головні параметри, які були прописані – 95 відсотків покриття – вони не виконуються. І остання обіцянка рішення Нацраді від 29 жовтня 2020 року про 26 обіцяних нових, теж їх немає.

Тому скажіть, будь ласка, шановна Нацрада, чи розглядаєте ви питання про альтернативу "Зеонбуду"? Тому що ми розуміємо, що вірити "Зеонбуду" – це себе не поважати. Ліцензія рано чи пізно має бути скасована, тому що вони зрозуміли, що не виконують свої зобов'язання. Чи розглядаєте ви можливість державного мультиплексу? Коли він має бути і що для цього треба зробити?

ЧЕРНИШ О.М. Доброго дня! Олег Черниш.

Стосовно "Зеонбуду". Ми казали, що зона переходу 256 на 64, там, це було в умовах продовження ліцензії "Зеонбуду". Але мова йшла про зміну технологічних параметрів, тільки зміна модуляції без зміни інших технічних параметрів. "Зеонбуд" виконав свої зобов'язання в частині, що вони подалися

вчасно до Українського державного центру радіочастот в ефірній модуляції, але були змінені технічні характеристики.

Для чого змінювалась модуляція? Це було і при робочій групі, розглядалося при "Держспецзв'язку", і на РНБО розглядалося. Просто зміна модуляції без зміни інших технічних характеристик давала покращення покриття, за висновками фахівців, десь 15-20 відсотків покриття покращувалось. "Зеонбуд" запропонував не тільки зміну модуляції, але й змінили коефіцієнт корекції помилок й інтервал. І це призвело буквально, там мої знайомі здійснювали вимірювання, це призвело до незначного, десь один відсоток, як вони сказали, покращення покриття. Це мізер, це ніщо, а напруженість поля змінилася, покращився прийом і в зоні, яка, в принципі, охоплювалася. Але мені сьогодні пообіцяли надати результати їх досліджень. Вони порівняли просто там 256, там 64.

Близько 40 відсотків населення зараз, ну, ми чекаємо ще на дані установчого дослідження, ми сподіваємося, нам нададуть наші колеги, останні дані, десь близько 40 відсотків населення користуються послугами цифрового ефірного телебачення.

Зрозуміло, що те, що казали мої колеги, що не продовжити ліцензію "Зеонбуду", безумовно, у нас не було ні юридичних підстав, ні з точки зору здорового глузду це неможливо було зробити. 19 грудня, якщо не помиляюсь, 2019 року, Національна рада прийняла рішення про створення мультиплексу, де було визначено оператором державне підприємство "Концерн РРТ". Ні на 2020 рік, ні на цей рік кошти не виділено, але, наскільки мені відомо, зараз питання стосовно фінансування будівництва цього мультиплексу розглядається. Яким чином воно буде вирішено, я сказати зрозуміло, що не можу. Сподіваємося, що буде вирішено позитивно.

Ми розглядаємо, до нас звертаються і приватні компанії, які готові інвестувати кошти в побудову з тим, щоб на основі державного приватного партнерства створити якусь альтернативу компанії "Зеонбуд". Так що те, що ми не можемо розглядати, там, в силу різних причин ті пропозиції, тому що

методики... І все-таки сподіваємося, що саме держава профінансує будівництво державного мультиплексу, бо це питання інформаційної безпеки.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Пане Олеже, скажіть, будь ласка, про які цифри йдеться? Тому що комітет надавав свої пропозиції до бюджету, вони не були підтримані, але ми маємо розуміти, який порядок цифр є станом на зараз.

ЧЕРНИШ О.М. Значить, те, що озвучив Концерн, дійсно, періоди різні, це мультиплекс в метровому діапазоні, це порядку 500 мільйонів гривень. Тобто цифри, які в рамках держави не дуже значні. Але є певні проблеми, пов'язані з будівництвом цього мультиплексу, зокрема, що це метровий діапазон, який був раніше, знову ж, сприймався як дуже оптимальний для того, щоб краще розповсюдження радіохвиль. А з іншого боку, зараз після того, як з 2019 року збільшилась діяльність "Зеонбуду" і ті, хто приймає цифрове мовлення, купляли антени дециметрового діапазону, то при будівництві цього мультиплексу частина домогосподарств не зможе, є таке застереження, що не зможе приймати і потрібно буде додатково придбати ще комплект антен, які зможуть приймати метровий діапазон.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. Тобто процедуру треба буде удосконалювати, бо Концерн, кажуть, може охопити 98 відсотків, кажуть. Але за те, що сказав Олег...

ЧЕРНИШ О.М. Приймальна частина, тобто передавальна частина. Тобто вона за тими розрахунками, які зараз є, вона повинна краще покривати територію України, ніж як компанія "Зеонбуд". З іншого боку, є приймальна частина, тобто на боці домогосподарств, яка може бути не зовсім готова до прийому метрового діапазону. Тюнери готові. І досліджень толком таких ніхто не проводить і навряд чи зможе провести.

Стосовно покриття "Зеонбудом". Дотримуються вони ліцензійних вимог. У них в ліцензії записано свого часу було, коли видавали ліцензію, 95 відсотків населення. Методології... Свого часу ми знайшли кошти у закордонних донорів і Український державний центр радіочастот розробив методику виміру покриття, але це покриття територій. А методики покриття населення? І це досить дорога історія, і я не знаю жодного державного органу, який би мав в своєму бюджеті такі кошти, щоб перевірити. І врешті-решт це ні до чого не призведе, тому що там методика покриття територій, а там покриття населення. Тобто тут повинні бути якісь рішучі кроки держави для того, щоб побудувати власний мультиплекс і захистити таким чином свою інформаційну безпеку.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую.

Я буду просити голову комітету, щоб в рішення щодо ухвалення згідно Нацради внесли оцю пропозицію про придбання державного мультиплексу.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. У нас, Ірино Мирославівно, записано цю рекомендацію в проект рекомендацій на 2 квітня, на п'ятницю, по мовленню на тимчасово окованих і прикордонній території.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Добре.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так що це якраз враховано. Ми ж тут всі, в принципі, бачите, всі союзники і члени Національної ради теж в цьому питанні. Я сподіваюсь, що ми зможемо зрушити це питання все ж таки з місця.

Так, я бачив, що голова Наглядової ради "Суспільного" Світлана Остапа хотіла поставити питання. Але є ще колеги, можливо, Микола Леонідович Княжицький. Я просто не всіх бачу, колеги, тому вибачте.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У мене особливих питань немає. Я можу, щоб потім не відволікати, такий короткий свій виступ з оцінкою дам. І далі вже там будемо вирішувати, з вашого дозволу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито Руслановичу, можна зараз коротко виступити?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, будь ласка, колеги. Я ж просто хочу спочатку дати слово всім членам комітету, а потім вже запрошеним, як от пані Світлані Остапі.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Перше, те, що ми пам'ятаємо, що звіт Нацради за 2019 рік Президент відхилив. Верховна Рада звіт не розглядала. Але 9 квітня 2020 року рекомендувала парламенту визнати діяльність Нацради незадовільною.

За 2020 рік і про це члени Нацради, це просто констатація факту, тобто це не. За 2020 рік Нацрада не проводила конкурси і вже члени Нацради пояснили, в чому були причини того, що конкурси не проводилися.

Були деякі сумнівні рішення. Не можу не сказати про анульовану ліцензію радіо "Прямий FM". На момент прийняття рішення про анулювання ліцензії вона здійснювала мовлення і тому анулювати ліцензію можна було з дотриманням статті 10 Європейської конвенції про захист прав людини. Нею встановлені умови, коли держава може прийняти рішення про накладення будь-яких обмежень або заборон на поширення інформації, в тому числі засобами радіомовлення. Натомість рішення було прийнято з ігноруванням вимог Конвенції, зокрема так і не було пояснено, з якої з передбачених частиною другою статті 10 Конвенції цілей воно було прийняте та чи були інші можливості досягнення цих цілей крім застосування крайнього заходу анулювання ліцензії.

В звіті Нацради не згадується те, як Нацрада забезпечувала реалізацію зобов'язань України перед Радою Європи, взятих з підписанням Конвенції про захист прав людини. Проте забезпечення свободи і поширення інформації, визначених Конвенцією в межах, безумовно є однією з основних причин, для чого країні взагалі потрібен такий орган як Національна рада з телебачення та радіомовлення. Телебачення і радіо – це способи поширення інформації, технологічні засоби забезпечення свободи слова в Україні.

Якщо дивитись звіт, то можна дійти висновку, що в 2020 році Національна рада свободою слова як такою взагалі не займалася. Я, до речі, не думаю, що це так, просто те, що Нацрада не написала це в звіті, з моєї точки зору, в принципі, є помилкою.

В звіті відсутні дані про затримки з переоформлення ліцензій, в законі для цього визначений 30-денний термін, але є випадки істотної затримки цих строків і ці випадки є непоодинокими, і Верховна Рада з цього приводу навіть приймала окремий закон.

Є питання боротьби з антиукраїнською пропагандою, коли ми говоримо про три сумнозвісні канали, знаємо, що по суті перемогла їх РНБО. І мені здається, що Нацрада в цій ситуації могла працювати ефективніше. І на сьогодні і далі залишається питання, що з ліцензіями цих трьох каналів: чи вони анульовані, як це вказано в рішенні РНБО, чи вони залишаються чинними? І зрозуміло, що вони чинні, оскільки Нацрада планує і проводить перевірки, і застосовує санкції.

Діяльність Нацради в 2020 році викликала занепокоєння не лише через суб'єктивні чинники, а й через ті складнощі, про які ми знаємо, коли говоримо про карантин. Відбулися персональні зміни складу в Нацраді і з цим тяж пов'язані певні речі, коли робота Нацради не стала ефективнішою.

Загалом коли говорити, я розумію всі причини, і ми спілкуємося і спілкувалися з членами Нацради на засіданнях комітету, про всі причини і про всі відповіді. Хочу сказати, що загалом, попри ті зауваження, про які я зараз сказав, я не вважаю роботу Нацради зразковою, так само як і не вважаю її

особисто катастрофічною, тому що все ж таки ми зашилися більш-менш в межах регульованого інформаційного простору і зберегли демократичні засади.

Це такий короткий висновок. Далі я буду просто голосувати. У мене якихось особливих запитань до членів Національної ради немає.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Миколо Леонідовичу.

Колеги, хтось може ще хоче висловитись?

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. Колеги, а треба відповісти на питання про ліцензії заблокованих каналів?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, пані Ольго. Я думаю, що давайте ви там вкінці прокоментуєте. Ви ж там фіксуєте.

Тоді пані Світлана Остапа, будь ласка. Пані Світлано. Мікрофон.

ОСТАПА С.В. Вітаю всіх учасників засідання і всіх членів Національної ради з питань телебачення та радіомовлення.

Я хочу подякувати від суспільного мовника Нацраді за створення радійної мережі, FM-мережі, бо тепер уже українські всі три канали українського радіо: і "УР-1", і "Промінь" і Культура" чути майже в усіх обласних центрах України, а не в кількох містах як раніше, наприклад, "Радіо Промінь". Це перше.

І по-друге, тут доповідала Ольга Герасим'юк і говорила, що проведено конкурс і обрано нових членів Наглядової ради. То за цей процес також хочу подякувати, він був організований в рамках закону, він був прозорим, незалежним. Нацрада дійсно ні в що не втручалася, все повідомляла на сайті, максимально інформації було висвітлено на сайті. І я справді дуже вдячна за це Національній раді.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, члени комітету, шановні колеги, є ще якісь запитання?

Якщо немає, тоді будь ласка, Ольга Володимирівна, давайте ваше фіналізуюче слово і ми перейдемо до голосування. Бо правий абсолютно наш колега Микола Леонідович Княжицький, коли каже, що ми в постійному контакті, насправді в курсі проблем і справ Національної ради. Звіт всі почитали. Зауваження висловили. Давайте ваше фінальне слово і ми будемо тоді переходити до голосування.

Будь ласка, пані Ольга Герасим'юк – Голова Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. Ми хочемо подякувати за сьогоднішню розмову, вона була конструктивною, як на нашу думку.

Панові Миколі, я не знаю, єдине, що він ніби запитав, то це було про ліцензії заблокованих каналів і про те, що РНБО перемогло Національну раду. Я ще раз хочу відіслати, колеги, вас до Закону про телебачення і радіомовлення, який чітко регламентує процедуру позбавлення ліцензій.

Мало того, я хочу нагадати, що щодо двох із цих каналів тягнуться судові справи. А щодо однієї уже Національна рада подавала про позбавлення ліцензії – це "NewsOne", і це триває уже, по-моєму, два роки, боюсь помилитися. Те ж саме можна сказати і про інші канали.

Також хочу нагадати, що ми розглядаємо питання порушення цими каналами і досі. Тому що ліцензії, які заблокувала Рада національної безпеки, це ліцензії не телевізійні – це інші ліцензії. Це заборона на певну діяльність. І очевидно депутати знають, що це означає. Ліцензії ж телевізійні чинні то того часу, закон так пише, проголосований Верховною Радою, вони чинні до того часу, поки з якоїсь причини не будуть анульовані і відповідно не Національною радою, а передати ми повинні були би в суд щодо анулювання цих ліцензій. Тому що Національна рада не є каральним органом.

Відповідно хочу вас проінформувати, можливо, хтось не зовсім стежив на нашими засіданнями, але такі рішення ми вже ухвалили. І суд буде розглядати ці

речі. І на наступне засідання, до речі, яке відбудеться 8 квітня, знову ж таки виносяться питання щодо серйозних порушень цими каналами.

Також хочу, пане Миколо, вам сказати, що коли ми почали наводити лад після того, як деякі члени Національної ради були Президентом звільнені та замінені, ми також зіткнулися з тим, що один із членів, який звільнений, самовільно фактично зупиняв перевірки щодо деяких з названих вами каналів. І, до речі, зараз ми провели аудит, таких перевірок багато. Це було особисте, не колегіальне рішення. Відповідно ми зараз розглядаємо питання про можливу подачу позову щодо цього до правоохоронних органів. Якраз серед цих мовників є і ті, які зараз, як ви кажете, РНБО перемогло нас.

Тому прошу, колеги, ще раз прийняти нашу подяку за сьогоднішню розмову. Хочу сказати, що у нас є серйозні плани на наступний рік. Вони будуть дуже пов'язані з тим, як законодавець дасть нам можливості працювати в умовах удосконаленого, сучасного законодавства, Національна рада бореться за це. Ви знаєте самі, як це непросто. Серед пріоритетів, безперечно, захист інформаційного простору держави, перемога в інформаційній війні. Все це ми також вказали в нашому звіті в загальних рисах. Але ми продовжуємо стояти на захисті інтересів держави і будемо робити все залежне від нас. Дуже просимо законодавця посприяти тому, щоб нове законодавство розпочало еру реформ в медійній регуляції, в медійному просторі. Тому що від цього закону залежить не лише робота регулятора, а залежить доля держави. Дуже вам вдячні за сьогоднішню розмову.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, просить слова пані Наталія Клітна, вона членкиня Громадської ради при Національній раді з питань телебачення і радіомовлення. Будь ласка, пані Наталя.

КЛІТНА Н.І. Дякую головному.

Єдине, що я хотіла додати, що в 2020 році Національна рада сформувала нову Громадську раду. Все було в дуже прозорий спосіб. Особиста подяка пані

Ользі Герасим'юк. І Національна рада працює в тісній і постійній комунікації з членами Громадської ради, оновила всі практично регуляторні документи, де врахувала всі можливості законодавства для того, щоб осучаснити роботу Національної ради. Це не означає, що всі зауваження Громадської ради приймаються Національною радою, але є бажання, є тісне спілкування і є дуже гарне обговорення всіх документів, всі розумні думки враховуються. Я дякую пані Ользі і Олегу Чернишу, який також опікується робочою групою провайдерів програмної послуги при Національній раді.

Дякую. І бажаю успіхів в рішеннях щодо звіту.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Наталя.

Отже, колеги, з вашого дозволу, я тоді пропоную ухвалити рішення про те, щоб рекомендувати Верховній Раді України відповідно до вимог статті 16 Закону України про Національну раду України з питань телебачення радіомовлення, статті 232.прим. Регламенту Верховної Ради України розглянути на пленарному засіданні звіт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за 2020 рік та за результатами розгляду звіту Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за 2020 рік визнати звіт, у мене є пропозиція визнати звіт задовільним. Ми, власне, беремо до відома. І моя пропозиція визнати роботу задовільною

Є інші пропозиції, які варто поставити на голосування, колеги? Немає. Дякую.

Тоді пропоную проголосувати за запропонований мною проект рішення. Отже, хто за?

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Проти? Утрималися?

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – утримався.

ФЕДИНА С.Р. Федина – утрималася.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за. Вибачте, тільки підключився.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Гео Багратовичу, зарахували ваш голос.

Колеги, я всім дуже дякую за плідну роботу. І до зустрічі, нагадаю, 2 квітня об 11:00. У нас дуже важливі слухання, які організує саме наш комітет, про мовлення на тимчасово окуповані та прикордонні території. Всіх чекаємо. Я думаю, що колеги всі будуть, і ті, хто зараз з нами був, теж чекаємо в гості на Zoom. Буде це не засідання, а слухання. І переконаний, що буде не лише цікаво, але також і важливо, бо питання, які будемо розглядати, вони справді є дуже гострими і важливими для країни.

Дякую. Всім гарного завершення цього дня. І в першу чергу бажаю всім здоров'я.